

Revidering av regelverk gällande placeringsprinciper i förskoleklass och grundskola

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till reviderade placeringsprinciper godkänns.
2. Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen får i uppdrag att årligen följa upp Önskemål om skola samt att årligen återrapportera och analysera utfallet under våren.

Ärende

Under 2018 fattade barn- och ungdomsnämnden beslut om ett nytt regelverk gällande placeringsprinciper för elever i förskoleklass och grundskolan i Linköpings kommuns grundskolor med s.k. relativ närhet som utgångspunkt.

Barn- och ungdomsnämnden föreslås nu fatta ett beslut om revideringar i ovan nämnda regelverk. De föreslagna revideringarna består av;

- Borttagen maxgräns för antalet önskemål om skolor som kan göras av vårdnadshavarna. Enligt nuvarande regelverk kan vårdnadshavare önska max 7 skolor till förskoleklass och grundskolan. Denna maxgräns föreslås nu tas bort. Detta för att öka möjligheten för vårdnadshavarna att önska de skolor som de är intresserade av. Maxgränsen om högst två profiler och/eller spetsutbildningar föreslås dock att fortsatt ligga kvar.

- Förändring gällande elevernas skolskjutsskola. För att göra skolskjutsskolan lättare att förutse för vårdnadshavarna föreslår Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen att skolskjutsskolan för elever som börjar i förskoleklass respektive årskurs 7 läsåret 2021/2022 blir den geografiskt närmaste kommunala skola där aktuell årskurs finns. Beslutet föreslås även omfatta elever som flyttar in till kommunen och söker placering i förskoleklass och grundskolan. För elever som redan har en angiven skolskjutsskola föreslås beslutet börja gälla först när eleven börjar årskurs 7 eller om eleven flyttar och/eller byter skola under de övriga skolåren i grundskolan.

- Införande av "närhetsskolor". För att öka chanserna för eleverna att få placering på en skola nära hemmet och för att i högre utsträckning undvika att

elever får placeringar på en skola som de själva inte har önskat, på en skola som ligger mycket långt ifrån hemmet trots att det finns flera skolor närmare hemmet, införs så kallade närhetsskolor. Närhetsskolor innebär att alla elever som har skolan som en av sina fyra närmaste kommunala skolor (där aktuell årskurs finns) får förtur till skolan framför elever som inte har skolan som en av sina fyra närmaste skolor. Eleven är inte garanterad plats på någon av dessa skolor men går före elever som inte har skolan som en av sina fyra närmaste kommunala skolor.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Revidering av regelverk för placeringsprinciper i förskoleklass och grundskola

Bakgrund

Vid sina sammanträden i maj, oktober och december 2018 fattade barn- och ungdomsnämnden beslut om ett nytt regelverk gällande placeringsprinciper för elever i förskoleklass och grundskola i Linköpings kommun med s.k. relativ närhet som utgångspunkt. I regelverket beskrivs hur många önskemål om skolor som vårdnadshavarna kan göra, hur urvalet till skolorna görs samt hur elevernas skolskjutsskola tas fram.

Efter två skolval med det nya regelverket ser Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen ett behov av vissa revideringar i regelverket.

Borttagen maxgräns för önskemål om skola

Enligt nuvarande regelverk kan vårdnadshavare önska max 7 skolor till förskoleklass och grundskolan. Denna maxgräns föreslås nu tas bort. Detta för att öka möjligheten för vårdnadshavarna att önska de skolor som de är intresserade av.

Det nuvarande regelverket har inneburit att det fler elever önskar profiler och spetsutbildningar jämfört med det föregående regelverket. Profiler och spetsutbildningar gör sina urval utifrån resultat på färdighetsprov. Barn- och ungdomsnämnden fattade i oktober 2018 beslut om en maxgräns för antalet profiler och/eller spetsutbildningar som kan önskas. Den beslutade maxgränsen är två profiler och/eller spetsutbildningar.

Detta besluts togs för att ge skolorna och eleverna förutsättningar för att genomföra färdighetsprov. Färdighetsproven innebär en omfattande organisation och det finns inte möjlighet varken tids-, personal- eller lokalmässigt att utöka färdighetsproven på det sätt som förväntas nödvändigt om ingen begränsning i antal möjliga önskemål görs. Kostnaden för färdighetsproven tas utifrån grundbeloppet och inga extra medel tillsätts för genomförandet av färdighetsprov. Ett ökat antal färdighetsprov skulle medföra en ökad kostnad för skolorna, medel som annars skulle ha gått till undervisning och läromedel. Även sett ur ett elevperspektiv får det anses vara lämpligt att begränsa antalet färdighetsprov som eleven ska genomföra. Detta då färdighetsproven är både tidskrävande och kan upplevas både fysiskt och psykiskt påfrestande för eleven. Färdighetsproven sammanfaller också i tid så det går inte rent praktiskt att genomföra mer än två färdighetsprov till profiler.

Utifrån detta föreslår Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen att maxgränsen om högst två profiler och/eller spetsutbildningar fortsatt ligger kvar.

Förändring skolskjutsskola

Skollagen, kap 9;

15 b § En elev i förskoleklass med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till

färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Denna rätt gäller dock inte för elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns förskoleklass med stöd av 13 §. Om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen anordna skolskjuts även i dessa fall.

Elevens hemkommun ansvarar för att skolskjuts anordnas.

Skollagen, kap 10;

32 § Elever i grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Denna rätt gäller dock inte för elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns grundskola med stöd av 25-27 §§. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

Elevens hemkommun ansvarar för att skolskjuts anordnas.

Innebörden av ovanstående lagtext är att eleverna i Linköpings kommun har rätt till skolskjuts till den skola där kommunen skulle ha valt att placera dem om vårdnadshavarna själva inte inkommer med några önskemål. Då Linköpings kommun i sina placeringsprinciper inte längre har kvar hänvisningsskolor eller upptagningsområden har kommunen behövt klargöra på annat sätt vilken denna skola är och begreppet skolskjutsskola har här använts.

Elever som önskar och får placering på sin skolskjutsskola har rätt till skolskjuts om detta behövs utifrån avståndet till skolan, särskilda trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning, växelvis boende då eleven bor på en adress där den andra vårdnadshavaren är folkbokförd (inom Linköpings kommun) eller annan särskild omständighet. Skolskjutsen kan anordnas via upphandlad skolskjuts, skolskjuts i bil, busskort eller ersättning självskjuts.

Rätten och möjligheterna till skolskjuts för elever som inte placeras på sin skolskjutsskola avgörs utifrån om skolplaceringen som eleven har fått är aktivt önskad av vårdnadshavaren eller vald av kommunen.

I de fall vårdnadshavarna själva har önskat skolan som eleven blir placerad på har de även tagit över ett ansvar för att se till att eleven kan ta sig till och från skolan. Kommunen erbjuder här, som en kommunal service utöver det som

anges i skollagen, ett busskort för resor med den allmänna kollektivtrafiken alternativt ersättning självskjuts, vilket maximalt är i motsvarande värde av busskortet, för att vårdnadshavaren istället kör eleven till och från skolan.

I de fall kommunen har valt elevens skolplacering, vid de tillfällen då vårdnadshavaren har önskat sin skolskjutsskola eller andra skolor men inte kunnat få placering där eller vid de tillfällen när inga önskemål har inkommit, har kommunen fortsatt ansvar för elevens skolskjuts. Detta oavsett om eleven har fått placering på sin skolskjutsskola eller inte. Det vill säga, om skolskjutsskolan är full och inte kan ta emot fler elever och kommunen då får ge eleven en annan skolplacering, är denna skolplacering fortsatt den som valts av kommunen och som därmed ger eleven rätt till skolskjuts, om så behövs utifrån färdvägens längd, särskilda trafikförhållande, elevens funktionsnedsättning, växelvis boende då eleven bor på en adress där den andra vårdnadshavaren är folkbokförd (inom Linköpings kommun) eller annan särskild omständighet. Skolskjutsen kan i dessa fall anordnas via upphandlad skolskjuts, skolskjuts i bil, busskort eller ersättning självskjuts.

I barn- och ungdomsnämndens beslut från oktober 2018 står;

Samtliga elever måste ha en skolskjutsskola, för att kommunen ska kunna avgöra rätten till skolskjuts exempelvis på grund av funktionsnedsättning eller trafikförhållande. Kommunen har även ett regelverk där avståndskriterierna anges utifrån elevens årskurs. Elever i kommunens ytterområden är till viss del hänvisade till en upphandlad skolskjuts. Denna transport går till elevens skolskjutsskola alternativt till en uppsamlingshållplats varifrån eleverna åker vidare med den allmänna kollektivtrafiken. Skolskjutsskolan avgörs utifrån elevens folkbokföringsadress. Huvudprincipen är att det som tidigare har varit upptagningsområde för en folkbokföringsadress styr vilken skola som blir skolskjutsskola. För årskurs F-6 är det en skola i elevens närområde som är skolskjutsskola. För årskurs 7-9 är det en kombination av närhet och möjlig transportväg som avgör vilken skola som är skolskjutsskola. Beslut om skolskjutsskolor föreslås tas av barn- och ungdomsnämnden inför varje nytt skolval. Mindre justeringar i samband med utbyggnad under läsåret föreslås tas av skolchef.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen har ett nytt avtal för skolskjuts från och med läsåret 2021/2022 vilket har möjliggjort att slingorna som den upphandlade skolskjutsen kör kan justeras. För att göra skolskjutsskolan lättare att förutse för vårdnadshavarna föreslår Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen att skolskjutsskolan för elever som börjar i förskoleklass respektive årskurs 7 läsåret 2021/2022 blir den geografiskt närmaste kommunala skola där aktuell årskurs finns. Beslutet föreslås även omfatta elever som flyttar in till kommunen och söker placering i förskoleklass och grundskolan. För elever som redan har en angiven skolskjutsskola föreslås beslutet börja gälla först när eleven börjar årskurs 7 eller om eleven flyttar och/eller byter skola under de övriga skolåren.

Närhetsskolor

För att öka chanserna för eleverna att få placering på en skola nära hemmet och för att i högre utsträckning undvika att elever får placeringar på skolor som de själva inte har önskat, på en skola som ligger mycket långt ifrån hemmet trots att det finns flera skolor närmare hemmet, införs så kallade närhetsskolor.

Närhetsskolor innebär att alla elever som har skolan som en av sina fyra närmaste kommunala skolor (där aktuell årskurs finns) får förtur till skolan framför elever som inte har skolan som en av sina fyra närmaste skolor. Skolan kommer då inte ta in några andra elever än de som bor inom närhetsområdet innan alla i närhetsområdet har fått en skolplacering.

Observera att detta inte garanterar att alla får en plats i sitt närhetsområde – det bara ökar sannolikheten att alla får det genom att ge alla ”närhetselever” förtur till sina ”närhetsskolor”. Eleven är med andra ord inte garanterad plats på någon av dessa skolor men går före elever som inte har skolan som en av sina fyra närmaste kommunala skolor.

Relativ närhet är fortsatt utgångspunkten men elevernas önskemål hanteras i olika urvalsgrupper och inom varje grupp avgör relativ närhet.

Urvalsgrupperna kan kort beskrivas i följande ordning;

- 1) Aktiva önskemål till närhetsskola
- 2) Inaktiva önskemål till närhetsskola
- 3) Aktiva önskemål till skola som ej är närhetsskola
- 4) Inaktiva önskemål till skola som ej är närhetsskola

Elever som går i årskurs 6 på en skola som även har årskurs 7 går före alla dessa urvalsgrupper då de enligt skollagen har rätt att gå kvar på nuvarande skola och därmed har företräde till placering där framför alla andra elever.

Elever som inte får placering enligt önskemål eller som inte har lämnat in några önskemål ingår i urvalsgrupp 2 och har alltså företräde till plats på en av sina fyra närmaste kommunala skolor framför elever som inte har skolan som en av sina fyra närmaste kommunala skolor.

Eleven prövas mot skolorna i omvänd popularitetsordning, det vill säga eleven prövas först mot den av de fyra närmaste skolorna som har minst antal sökande. Detta för att elever inte ska konkurrera om platser i onödan. När alla elever har fått en placering görs en kontroll om elever som fått en placering som de själva inte har önskat kan få en placering närmare hemmet. Systemet kontrollerar om ledig plats finns kvar på någon av de närhetsskolorna som eventuellt ligger närmare elevens hem men som eleven inte placerats på i första skedet utifrån prövningen i omvänd popularitetsordning och gör i så fall justeringar utifrån detta.

Profilerna och spetsutbildningarna omfattas inte närhetsskolorna, då elever inte kan placeras på en profil eller en spetsutbildning om de själv inte har önskat detta.

Simuleringar som är gjorda utifrån önskemålen som inkom i januari 2020 visar att en konsekvens av närhetsskolor är att en något lägre andel elever får sitt förstahandsönskemål, men vinsten är att något färre elever får placering mot sin önskan på en skola som ligger långt bort från hemmet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslagen till justeringar innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Beslutet påverkar inte eleverna olika utifrån deras könsidentiteter.

Samråd

Samråd har skett med förvaltningens jurist och kommunens juristgrupp.

Uppföljning och utvärdering

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen gör årliga analyser och uppföljningar av utfallet av Önskemål om skola. Detta redovisas årligen på barn- och ungdomsnämndens sammanträde under våren.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information eller förhandling enligt MBL är inte påkallad.

Utbildnings- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Jolby

Beslutet skickas till:
Klicka här för att ange text.